

ថ្នាំ BCG សំរាប់បង្ការជំងឺរបេង

BCG (Bacillus Calmette-Guerin) VACCINATION

ព័ត៌មានសំរាប់អ្នកជំងឺ

Information for Patients

របេង (TB) គឺជាជំងឺមួយបង្កឡើងដោយបាក់តេរី (ហៅថា *Mycobacterium tuberculosis*)។ របេងស្អាតគឺជាប្រភេទរបេងកើតមានឡើងទូទៅបំផុត ក៏ប៉ុន្តែជំងឺនេះអាចកើតមានឡើងនៅកន្លែងណាក៏បានដែរ ក្នុងរាងកាយ។ របេងស្អាតឆ្លងពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀត នៅពេលដែលចំហាយដំណក់ទឹកមាត់ ឬកំហាកខ្លាតចូលទៅលំហែអាស ដោយសារការក្អក កណ្តាល់ឬក៏ការស្រែកច្រៀង។ មនុស្សដែលនៅជិតនោះអាចស្រូបចូល (ដកដង្ហើមចូល) ចំហាយដំណក់ទឹកមាត់ឬក៏ហាកទាំងនោះ ហើយអាចឆ្លងរោគរបេងនេះបាន។ មនុស្សភាគច្រើនដែលឆ្លងរោគនេះ គ្មានរោគសញ្ញាអ្វីឡើយ ប៉ុន្តែមនុស្សមួយចំនួនតូច មានរោគរបេងសកម្ម ដែលជាញឹកញយច្រើនកើតឡើងបន្ទាប់ពីការឆ្លងរោគនេះនៅក្រៅជំងឺរបេង អស់ពេលជាច្រើនឆ្នាំ។ មនុស្សដែលអាចឆ្លងរោគរបេងនេះ គឺ:

- ◆ បណ្តាអ្នកធ្វើដំណើរទៅប្រទេសទាំងឡាយណាដែលមានជំងឺរបេងជាទូទៅ។ ឧទាហរណ៍ តំបន់ជាច្រើននៅអាស៊ី និងអាហ្វ្រិក
- ◆ បណ្តាបុគ្គលិកថែទាំសុខភាពនិងអ្នកថែទាំពពួកក្រុមដែលមានលទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការមានជំងឺរបេង
- ◆ សមាជិកគ្រួសារដែលរស់នៅជិតជិតជាមួយអ្នកដែលមានជំងឺរបេង។

តើថ្នាំបង្ការ BCG ជាអ្វី? ថ្នាំ BCG ជាថ្នាំបង្ការមួយមានផ្ទុកអង្គធាតុមេរោគ ដែលផ្តល់កិច្ចការពារខ្លះប្រឆាំងនឹងជំងឺរបេង។ ថ្នាំបង្ការ BCG មិនការពារលោកអ្នកពីការឆ្លងរោគឡើយ បើសិនជាលោកអ្នកមានការប៉ះពាល់ជាមួយនឹងបាក់តេរី (មេរោគ)របេង។ ប៉ុន្តែ ថ្នាំបង្ការនេះ ទំនងនឹងធ្វើឲ្យការឆ្លងរោគកើតមានដោយកន្លែងហើយមិនធ្ងន់ធ្ងរឡើយ ពោលគឺថ្នាំនេះទំនងជាទប់រារាំងមិនឲ្យជំងឺនេះគម្រាមកំហែងដល់អាយុជីវិតឡើយ។ ថ្នាំបង្ការ BCG នេះអាចត្រូវការពេលពី ៦ ទៅ ១២ អាទិត្យ ដើម្បីបង្កើតនូវសារធាតុស៊ី (ការពារ) បាន។ ការចាក់ថ្នាំបង្ការ BCG ប្រហែលជាផ្តល់ភាពស៊ាំប្រឆាំងនឹងជំងឺរបេង បានតែ ៥០% ទៅ ៦០% ប៉ុណ្ណោះ ហើយចំពោះបុគ្គលខ្លះ ថ្នាំបង្ការនេះបាត់បង់ប្រសិទ្ធភាពរបស់ខ្លួន ក្នុងរវាងពេលមួយរយៈកាល ជួនកាលនៅក្នុងរវាងពេលពី៥ទៅ១៥ឆ្នាំ។

ថ្នាំនេះផ្តល់ផលប្រយោជន៍ច្រើនទៅក្មេង។ ជំពោះក្មេង ថ្នាំបង្ការ BCG អាចការពារពួកគេពីការកើតមានជំងឺរបេងប្រភេទធ្ងន់ធ្ងរ មានដូចជា របេងក្នុងខួរក្បាល (របេងរលាកស្រោមខួរ) ជាដើម។ ផលប្រយោជន៍ចំពោះជនពេញវ័យ វិញមានភាពមិនសូវច្បាស់លាស់ឡើយ។

លោកអ្នកនឹងត្រូវការតេស្តស៊ីស្តេរកមួយដើម្បីរកមើលជំងឺរបេង (តេស្ត Mantoux) [Tuberculin Skin Test (Mantoux test)] មុនពេលទទួលថ្នាំបង្ការ ដើម្បីឆែកមើលថា លោកអ្នកពុំមានវិជ្ជមានទៅនឹងតេស្តស៊ីស្តេរកពីការឆ្លងរោគរបេងគ្រាមុន ឬក្រោយពីបានទទួលថ្នាំបង្ការ BCG ។ ជនដែលមានវិជ្ជមានទៅនឹងការធ្វើតេស្តស៊ីស្តេរកនឹងមិនទទួលផលប្រយោជន៍ពីថ្នាំបង្ការនេះឡើយ ហើយអាចមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរមួយ នៅនឹងកន្លែងចាក់ថ្នាំបង្ការផង។

គុណវិបត្តិមួយក្នុងចំណោមគុណវិបត្តិទាំងពួងក្រោយពីការទទួលថ្នាំបង្ការ BCG គឺថា ថ្នាំនេះជាញឹកញយធ្វើឲ្យការធ្វើតេស្តស៊ីស្តេរករកមើលរបេងនាគ្រាន់នាគតចេញលទ្ធផលវិជ្ជមាន។ ការណ៍នេះមានន័យថា យើងប្រហែលជាមិន

អាចប្រាប់ឲ្យដឹងថា តើប្រតិកម្មនេះបណ្តាលមកពីការឆ្លងរោគរបេង ឬក៏ដោយសារតែការទទួលបានថ្នាំបង្ការ BCG នោះឡើយ។

មានជំនុំដែលមិនគួរទទួលបានថ្នាំបង្ការ BCG នេះ។ អ្នកដែលមានប្រព័ន្ធការពារខ្លួនទាបខ្សោយ អ្នកដែលបច្ចុប្បន្ននេះ មានជំងឺ មានដួងចាស់រុក្ខតូច ឬក៏នាពេលថ្មីៗនេះ បានទទួលបានថ្នាំបង្ការមានផ្ទុកអង្គធាតុមេរោគ ឧទាហរណ៍ កញ្ជើលជាដើម អាចត្រូវបានប្រាប់មិនឲ្យទទួលបានថ្នាំបង្ការ BCG ឡើយ។ ការពិនិត្យវាយតម្លៃរៀងរាល់ខ្លួននឹងធ្វើឡើង មុននឹងការផ្តល់ ថ្នាំបង្ការ BCG ហើយលោកអ្នកនឹងត្រូវចុះហត្ថលេខាលើក្រដាសបំពេញពាក្យផ្តល់ការយល់ព្រមមុននឹងការផ្តល់ ថ្នាំបង្ការនេះ។

ថ្នាំបង្ការ BCG និងថ្នាំបង្ការដទៃទៀតដែលមានផ្ទុកអង្គធាតុមេរោគ។ អ្នកដែលធ្វើដំណើរទៅបរទេស ដែលត្រូវការ ថ្នាំបង្ការមានផ្ទុកអង្គធាតុមេរោគ លើសពីមួយ គួរតែអនុវត្តដូចតទៅនេះ មុននឹងធ្វើដំណើរ៖ ក) ចាក់ថ្នាំបង្ការមានផ្ទុក អង្គធាតុមេរោគទាំងអស់ នៅក្នុងថ្ងៃតែមួយ ឬក៏ ខ) ទុកពេលវេលាបានយ៉ាងតិច ៤អាទិត្យ គឺចន្លោះពីពេលចាក់ថ្នាំបង្ការ BCG និងថ្នាំបង្ការដទៃទៀត ដែលមានផ្ទុកអង្គធាតុមេរោគ។ ការធ្វើបែបនេះ គឺដើម្បីទុកឲ្យប្រព័ន្ធការពារខ្លួននូវឱកាស ដ៏ល្អបំផុត សំរាប់ផ្តល់ភាពការពារចាំបាច់។ ថ្នាំបង្ការខ្លះក្នុងចំណោមថ្នាំបង្ការមានផ្ទុកអង្គធាតុមេរោគ គឺ៖ ថ្នាំដំណាក់ សំរាប់បង្ការគ្រុនពោះរៀង, គ្រុនលើរៀង, ស្រឡាទែន, កញ្ជើល, ស្លូច (MMR) ។ ថ្នាំបង្ការ BCG និងថ្នាំដំណាក់បង្ការគ្រុន ល្ងិតដៃជើង អាចផ្តល់ឡើងនៅក្នុងរង្វង់ពេល ៤អាទិត្យ។

តើការផ្តល់ថ្នាំបង្ការ BCG នេះបង្កឲ្យមានប្រតិកម្មអ្វីឬទេ? ដូចគ្នាទៅនឹងថ្នាំបង្ការដទៃទៀតដែរ ប្រតិកម្មអាចកើតមានឡើង ហើយក៏មានសភាពខុសគ្នាពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀតដែរ។ ជួនកាល កន្លែងដែលចាក់ថ្នាំបង្ការនេះអាចឈឺ ឬក៏ឡើងហើមក្រហម។ ប្រតិកម្មនេះ តាមធម្មតាអាចគ្រាន់បើរិញ ដោយមិនចាំបាច់មានការព្យាបាលឡើយ។ ការហើមកូនកណ្តុរនៅនឹងឃ្លៀកឬក៏ ក៏អាចកើតមានឡើងដែរ ដែលជួនកាលត្រូវការការព្យាបាល។ ថ្នាំបង្ការ BCG នេះអាចនាំឲ្យមានការឆ្លងរោគ BCG ពាសពេញខ្លួន ប៉ុន្តែហេតុការណ៍នេះគឺកម្រកើតមានឡើងណាស់។ ការឆ្លងរោគនេះអាចកើតមានឡើងចំពោះជនដែលមាន ប្រព័ន្ធការពារខ្លួនទាបខ្សោយ ដោយរួមទាំងអ្នកដែលមានវិជ្ជមានមេរោគអេដស៍, អ្នកខ្វះជីវជាតិ ឬក៏អ្នកមានជំងឺធ្ងន់។ នៅក្នុងករណីកម្រ មរណភាពអាចកើតមានឡើងបានដែរ។

ដោយសារថាថ្នាំបង្ការ BCG មិនការពារទប់ទល់នឹងគ្រោះថ្នាក់នៃការឆ្លងជំងឺរបេងបានទាំងស្រុងនោះ ការយល់ដឹងអំពី រោគសញ្ញានៃជំងឺរបេងសកម្មគឺជាការសំខាន់។ រោគសញ្ញាទាំងនោះ រួមមាន៖ ការក្អកមិនឈប់ឈរ (អស់រយៈពេលជាង ៣អាទិត្យ), ការក្អកដោយឈាមជាប់នៅក្នុងកំហាក, គ្រុនក្តៅ, បែកញើសពេលយប់, ស្រកទម្ងន់ដោយគ្មានមូលហេតុ និងអស់កម្លាំង។ រោគសញ្ញាទាំងនេះអាចកើតមានឡើង ដោយសារមូលហេតុជាច្រើន ប៉ុន្តែ បើសិនជាលោកអ្នក មានរោគសញ្ញាបែបនេះ លោកអ្នកគួរពិគ្រោះយោបល់ជាមួយនិងមន្ទីរពិនិត្យស្តុតតាមតំបន់ ឬក៏វេជ្ជបណ្ឌិតប្រចាំគ្រួសារ របស់លោកអ្នក ហើយថតមើលស្តុតដោយការស្នើអភិរក្ស។

តើមានអ្វីកើតឡើងក្រោយពីការផ្តល់ថ្នាំបង្ការ BCG រួចនោះ? ក្រោយពីការផ្តល់ថ្នាំបង្ការ BCG រួចនោះ ស្នាមកន្តូល តូចមួយពណ៌ក្រហមនិងលេចឡើង នៅក្នុងរង្វង់ពេលពីមួយទៅបីអាទិត្យ។ ស្នាមតូចនេះមានសភាពទន់ទៅៗ ហើយ ក្រោយមកក៏បែកធ្លាយ បណ្តាលឲ្យមានដំបៅតូចមួយ ចំពោះមនុស្សភាគច្រើន។ ដំបៅនោះអាចត្រូវការពេល ដល់ទៅ៣ខែ ដើម្បីជាសះស្បើយ ហើយជាធម្មតានឹងបន្សល់ទុកនៅស្លាកស្នាមតូចមួយ។

ការថែកន្លែងចាក់ថ្នាំបង្ការ នៅក្នុងលក្ខណៈដូចតទៅនេះ:

- ◆ ទុកឲ្យកន្លែងចាក់ថ្នាំនោះជាដោយខ្លួនឯង ហើយសូមរក្សាកន្លែងនោះឲ្យស្អាតស្អាត។ សូមកុំប្រើថ្នាំក្រមួន ឬក្រែមលាបឲ្យសោះ។
- ◆ បើសិនជាចាំបាច់ សូមដាក់បង់ស្បែករបស់លក្ខណៈគ្មានមេរោគ ដោយរុំកុំឲ្យតឹង ឬប្រើស្រូវបង្កិតសំឡី ឬក៏ក្រណាត់ដាក់ដោយផ្ទាល់ទៅលើកន្លែងចាក់ថ្នាំនោះឡើយ។
- ◆ សូមចៀសវាងកុំអេះឬក៏ប៉ះទង្គិចកន្លែងចាក់ថ្នាំនោះ។
- ◆ លោកអ្នកអាចបន្តសកម្មភាពធម្មតា មានដូចជាការដូតទឹក ហែលទឹក និងកីឡាដទៃទៀត។

**បើលោកអ្នកមានការបារម្ភអ្វី ឬក៏ជួបប្រទះនឹងប្រតិកម្មអ្វីនោះ
សូមទូរស័ព្ទទៅ
សេវា(កិច្ចបំរើ)គ្រប់គ្រងនិងបង្ការរមេង (មន្ទីរពិនិត្យស្អាត) លេខ:**

References:
 BCG Vaccine and Consumer Medicine Information: Connaught Laboratories: Canada.
 Winks M, Levy M, Westly-Wise V. and The NSW Tuberculosis Advisory Committee. (1994). *Controlling Tuberculosis in New South Wales*. New South Wales Health Department. North Sydney.
 Barclay L. A review of BCG complications since the introduction of a different BCG vaccine. 2000. CDC: Darwin.
 (See <http://www.nt.gov.au/nths/public/cdc/vol5/bcg.htm>)
 Colditz GA, Brewer TF, Berkley CS, Wilson ME, et al Efficacy of BCG vaccine in the prevention of tuberculosis - Meta-analysis of the published literature. *JAMA* 1994; 271 (9): 698-702.
 Grange JM. Complications of bacille Calmette-Guerin (BCG) vaccination and immunotherapy and their management. *Comm Dis Pub Hlth* 1998; 1 (2): 84-8.
 The Role of BCG Vaccine in the Prevention and Control of Tuberculosis in the United States. *MWR*: April 26, 1996 / Vol. 44 / No. RR-4. US Department of Health and Human Services.
 The Australian Immunisation Handbook 7th Edition: National Health & Medical Research Council.